ANG Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyon nga Hiligaynon
Tuig LVI No. 17
Septyembre 7, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Birahon sang protesta ang korapsyon sang rehimen US-Marcos

Sadtong nagligad nga tuig, ginpahambog ni Marcos nga masobra 5,500 nga proyektong *flood control* ang natapos sang iya gobyerno bilang pagsolbar sa lapnagon nga pagbaha. Apang sa kahuya pagkatapos nga pila ka beses naman nga nasulit ang malala nga pagbaha, nanghinaw sang kamot si Marcos kag nagsiling nga "mahuya naman kamo" samtang ginatudlo sa mga kontraktor ang mga binilyon ka piso nga proyekto nga ini kag kakunsabo nila nga pulitiko.

Nagapatinlo-tinlo pa si Marcos, nga siya mismo ang naghanda kag nakapirma sa badyet nga nagtalana sang nagadako nga nagadako nga pondo para sa mga bulugasan nga proyekto nga *flood control*. Halos tunga sa trilyon ka piso ang iya gintigana sa maanomaliya nga proyekto nga ini sa nagligad nga duha ka tuig,60.7% nga mas dako sang sa sadtong 2022-2023. Kasubong ni Marcos, nagpanghunaw man sang kamot ang magkunsabuhay kag magkaribal nga pulitiko.Tanan sila nagatudluanay. Direkta man ukon indi, imbolbado sa mga anomaliya ang mga senador kag kongresista, mga opisyal sang Department of Public Works and Highways (DPWH), Department of Budget and Management, bisan ang lain-lain nga ahensya sang gobyerno kag ang Malacañang mismo.

Sa mga nagligad nga semana, nalahad ang malala nga anomaliya sa mga proyekto nga ini nga madamo wala pa matapos, manubo ang kalidad ukon wala pa masugdan bisan napaguwa na ang pondo. Nabuyagyag ang binilyon ka piso nga ginapangkawat sang mga nagakunsabuhay nga burukrata-kapitalista kag mga kontraktor.

Liwat nga nabutang sa atensyon sang pumuluyo kon paano sila nagakamal sang binilyon ka piso halin sa mga pangpubliko nga proyekto, sa dagway sang suhol,lagay ukon komisyon. May estorya nga tubtob 60% sang bili sang isa ka proyekto ginabulsa sang opisyal sang reaksyonaryong gobyerno sa lain-lain nga lebel. Kalakaran man nga nagsugod sa panahon sang diktaduryang Marcos, nga tubtob 10% sa mga proyekto nga ini ginapasaka tubtob sa putok-putokan sang Malacañang, kabaylo sang pabor kag proteksyon sang gobyerno.

Ang paglista ni Marcos sang pinakadalagko nga kontraktor sa Pilipinas pareho sang *drug list* nga ginawaragwag sadto ni Duterte, indi para lagson ang mga *drug lord* sa likod sang baligyaanay sang iligal nga droga, kundi para paludhon sila sa iya gahum kag bayaran ang iya proteksyon. Ang pagpuntirya subong ni Marcos sa pila ka kontraktor, mga pulitiko kag korap nga opisyal pakitang-tao nga pagpatinlo-tinlo sang gobyerno, nga ang matuod nga katuyuan paduk-on ang mga ini kag mas hugot nga kontrolon kag monopolyohon ang kurakot sa estado.

Dapat naton hangpon nga madamo sa mga proyektong *flood control*, nga ang pinakadako ginalakipan sang pagtukod sang sementado nga pader sa pangpang sang mga suba (ginatawag nga embanking), indi solu-

syon, kundi kabangdanan pa gani sang mas grabe nga pagbaha. Imbes nga solbaron ang mga kabangdanan sang pagnabaw sang mga suba (paglunang tungod sa pagpangtroso, pagmina, pagkwari kag iban pa nga operasyon nga makawasak sa mga kabukiran), ginabalhin lang sang mga proyekto nga ini ang pagbaha sa mas manubo nga lugar, kag ginahimo pa nga mas mabaskog kag mapangwasak ang pagragasa sang tubig.

Ang matuod, wala sang labot sa pagsolbar sa mga pagbaha ang mga dalagko nga mga proyektong *flood control* nga ini. Ini lang ang pinakabag-o nga "paborito" sa mga proyekto nga pang-imprastruktura nga ginakitaan sang mga burukrata-kapitalista kag tawo-tawo nga kontraktor. Nagsugod ang mga ini sa panahon ni Duterte (halos 14,000). Antes ang mga proyektong *flood control*, "paborito" nila nga proyekto ang mga haywey, *flyover*, taytay, paluparan, mga pantalan kag talabukan. Diri ginawaldas ang pondo sang pungsod imbes nga ginakapital sa produktibo nga mga sektor sang agrikultura kag manupaktura.

Ang nagadako nga pondo nga gina-uyang sa indi produktibo nga mga proyekto pang-imprastruktura kabahin sang ginaduso nga prayoridad sang mga imperyalista nga ahensya sa pinansya, kasubong sang International Monetary Fund, World Bank, Asian Development Bank, Japan International Cooperation Agency kag iban pa. Sa idalum ni Marcos, mas nga nagahabok ang pondo para sa imprastruktura, halin ₱2.5 trilyon sadtong 2022-2023 padulong ₱3.07 trilyon sadtong 2024-2025, nga dako nga bahin para tumbasan ang dumuluong nga pautang. Si Marcos kag ang mga burukrata-kapitalista ang nagaserbe nga ahente sang mga dumuluong imperyalistang bangko nga ini.

Sakon sa mga "proyektong pang-imprastruktura" ang mga burukrata kapitalista tungod sa madasig nga pagkamal sang dako nga manggad halin sa mga ini. Sungak-sungak man sa mga ini ang mga pasista nga opisyal sang militar kag sang NTF-Elcac. Dako nga bahin sang pondo sang pungsod ang nakatigana sa pagtukod sang mga kampo militar kag mga "pagpatahum" sa mga ini, pati na ang binilyon ka piso nga maanomaliya kag wala sang pulos nga proyekto sa idalum sang ginatawag nga "Barangay Development Program."

Ang korapsyon ukon pagpangkurakot sa pondo sang pungsod sandigan nga aspeto sang burukrata kapitalismo. Nagakamal sang higante nga manggad ang mga burukrata-kapitalista kag ila mga kakunsabo gamit ang gahum sang estado. Kakunsabo nila ang dalagko nga burgesya kumprador kag agalon mayduta nga mga dinastiya sa pulitika, kag gmait ang mga armadong pwersa sang estado para sumpuon ang pakig-away sang pumuluyo.

Pumuluyo ang nagapas-an sa korapsyon sang mga burukrata-kapitalista, mga alipures kag kakunsabo sa mga anomaliya sa gobyerno. Samtang nagalangoy sila sa manggad, nagakalumos naman ang pumuluyo sa baha sang kaimolon kag gutom. Samtang matawhay sila sa ila mga mansyon kag kumportable sa mga matahom kag malahalon nga mga salakyan, milyon ka imol ang nagakabuhi sa kahangawa nga anoron sang nagaragasa nga baha kada mag-ulan.

Madalum, masingki kag makatarungan ang kaakig sang pumuluyo. Pinakagrabe ang ila pagkangil-ad kay Marcos mismo nga numero uno nga kurakot sa pondo sang pungsod. Ang mga pagtililipon, pagpahayag kag hublag-protesta sa nagligad nga mga adlaw nagalaragway sa nagalumapaw nga kaakig sa ila dughan batuk kay Marcos kag burukrata kapitalismo.

Singgit nila nga pasabton si Marcos kag mga alipures kag kakunsabo sa pagpamanggad sa poder. Patod sila nga wala sang mahitabo sa mga imbestigasyon sang kongreso man ukon Malacañang, husto lang nga padamuon kag palapnagon nila ang ila mga protesta sa dalanon agud mapakita sa lain-lain nga pamaagi ang kaakig sang malapad nga masa sang pumuluyo.

Dapat pukawon, organisahon kag pahulagon ang pumuluyo agud pakigbatuan kag tapuson ang mapiguson nga sistemang mala-kolonyal kag mala-pyudal, kag ang makasahi nga paghari sang mga burukrata-kapitalista, mga dalagko nga burgesya kumprador kag agalon mayduta. Ang handum sang pumuluyo para sa hustisya sosyal, matuod nga demokrasya, kag kahilwayan maagum lang paagi sa rebolusyonaryong armadong paghimakas. AB

ANG Bayan

Tuig LVI No. 17 | Septyembre 7, 2025

Ang Ang Bayan ginabantala sa lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray, Ingles kag Espanyol. Nagabaton ang Ang Bayan sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Kaundan

Editoryal: Birahon sang protesta ang korapsyon sang rehimen US-Marcos 1
Mga ambus sang BHB Bicol, Negros, madinalag-on 3
Marcos, mga korap nga kontratista, ginapasabat 3
Mga protesta 3
Tsapter sang PKM, gintukod sa Negros 4
4 ka aktibista kag mangunguma, iligal nga gin-aresto 5
Paghimakas sang mamumugon 5
Pagsulong sang pamatan-on Pilipino 6
Pagbase sang tropang Australian sa Pilipinas 7
Pagmina sa Nueva Vizcaya kag Benguet, ginapamatukan 7
Pagsaludo sa mga Martir sang Agosto sa Panay 7
Sa malip-ot nga pulong 8
Peligro sang ekspansyon sang komersyal nga plantasyon 9
Rehimen Prabowo, gindumog sang protesta 10

Ang Ang Bayan ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Plipinas

ang.bayan@cpp.ph

Mga ambus sang BHB sa Bicol kag Negros, madinalag-on

GIN-AMBUS SANG ISA KA yunit sang Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Albay (Santos Binamera Command) ang naga-operasyon nga 16 ka tawo nga iskwad sang 49th IB sadtong Agosto 21 sa Barangay Palapas, Ligao City, Albay. Indi magnubo sa tatlo ka pasista nga soldado ang napatay kag isa pa ang nareport nga napilasan sa ambus.

Suno sa report sang BHB-Albay, nagtilaw ang mga tropa sang 49th IB nga magpalapit sa ginakampuhan sang hukbo sang banwa para i-reyd ang yunit. Suno diri, nabantayan sang masa ang hulag sang pasistang tropa gani gilayon nga nakahimo sang desaysibo nga tikang ang yunit sang hukbo agud iguon ini.

Sa Negros Occidental, gin-ambus sang BHB-South Central Negros (Romeo Nanta Command) ang tropa ang 94th IB kag CAFGU nga naga-operasyon sa Sityo Balao, Barangay Tan-awan, Kabankalan City sadtong Septyembre 4. Tatlo ang napilasan sa mga pasista nga soldado.

Aktibo nga depensa. Sa Aurora, isa ka soldado sang 91st IB ang napilasan sa aktibo nga depensa sang isa ka yunit sang BHB-Aurora (Domingo Erlano Command) sadtong Agosto 21 sang hapon sa Sityo Aguses, Barangay Matawe, Dingalan. Tatlo ka bulan na ang *focused and sustained military operations* sang 91st IB sa Dingalan kag katambi nga mga banwa sini.

Sa nagligad nga mga semana, asod-asod ang nareport nga mga armadong aksyon kag aktibo nga depensa sang mga yunit sang BHB batuk sa naga-atake nga mga tropa sang Armed Forces of the Philippines. Magluwas sa Albay kag Aurora, nalista ang mga ini sa Masbate, Oriental Mindoro, Quezon, kag Capiz.

Ginahimutig sang serye sang mga awayan nga ini ang pahayag ni Ferdinand Marcos Jr sadtong Hulyo nga "wala na sang grupong gerilya" sa pungsod.

Marcos, mga korap nga kontratista, ginapasabat sang pumuluyo

SUNOD-SUNOD nga protesta ang ginlunsar sang mga progresibo nga grupo batuk sa rehimen Marcos kag mga kontratista nga imbolbado sa korapsyon kag anomaliya sa mga proyektong *flood control* kag iban pa nga imprastruktura. Ginpatigayon ang mga hublag sadtong Septyembre 4 kag Septyembre 5 sa pagpanguna sang Bayan. May yara man sang dalagan batuk sa korapsyon sa University of the Philippines-Diliman sadtong Septyembre 7 nga ginpakigbahinan sang masobra 1,000 ka tawo.

Ginsulong kag gintay-og sang mga grupong pangkapalibutan kag biktima sang mga kalamidad sadtong Septyembre 4 ang opisina sa Pasig City sang St. Gerrard Construction, ginapanag-iyahan sang mga Discaya, nga isa sa mga kontratista nga imbolbado sa korapsyon ilabi na sa bulok nga mga proyektong *flood control*. Ginbato nila sang lunang ang logo sang trangkahan sang kumpaniya bilang pagpakita sang ila kaakig.

Sa amo nga adlaw, ginsulong sang mga katapo sang Anakbayan ang pungsodnon nga opisina sang DPWH sa Manila. Kadungan sini ang protesta sang grupo KYUSI 4 Truth and Accountability sa Quezon City kag sang Bayan-National Capital Region kag ONE Taft sa Pedro Gil. Sa Marikina City, nagprotesta ang mga kababaehan sa pagpanguna sang Gabriela Women's Party.

Sadtong Septyembre 5, ululupod ang mga grupo sa pagtay-og sa House of Representatives sa Quezon City agud pakamalauton ang DPWH kag si Marcos. Gintuon nila ang hublag sa pag-hearing para sa badyet sang departamento. Isa ka protesta man ang ginpangunahan sang Bayan-Central Visayas sa DPWH Region 7 sa Cebu City. Sa Pampanga kag Bulacan,nagprotesta ang Bayan-Central Luzon sa nagligad nga semana.

Abusado nga warden sa bilangguan sa Negros, napalayas. Napalayas sadtong Agosto 28 ang abusado nga warden nga si Atty. Crisyrel P. Awe sang Negros Occidental District Jail-Male Dormitory pagkatapos sang 4-adlaw nga protesta sang may 600 ka bilanggo, kaupod ang mga bilanggong pulitikal. Ang hublag sabat nila sa sampaw-sampaw nga mga kaso sang paglapas sang ila kinamatarung sa sulod sang bilangguan sa pagpanguna ni Awe. Lakip sa mga basehan sa pag-ilis kay Awe ang mga kaso sang pagpang-ipit kag pagpanghadlok sa mga lider sang bilanggunan, indi pagtuman sang nauna nga mga kasugtanan kag iban pa nga indi makatarungan nga pagpalakat. Nagpiket man sa guwa sang bilangguan ang mga pamilya sang mga bilanggo bilang suporta.

Ipatuhaw ang mga desaparasido. Nagprotesta sa Manila ang Desaparecidos Philippines kag mga grupo sa tawhanon nga kinamatarung sadtong Agosto 30 bilang pagdumdom sa International Day of the Disappeared. Panawagan nila nga ipatuhaw ang tanan nga mga gin-abdak kag pilit nga gindula sang mga pwersa sang estado sang Pilipinas. Sa idalum sang rehimen Marcos, indi magnubo sa 15 ang biktima sang pwersa nga pagkadula. Naglunsar man sang amo nga protesta sa syudad sang Baguio, Iloilo, kag Cebu, kag sa Los Baños sa Laguna.

Mga migrante sa US, naghugpong. Mga 850 ka migrante sa US, lakip ang mga Pilipino, ang nagprotesta sa Tacoma, Washington agud ipanawagan ang pag-untat sa indi makatawo nga pagtrato sa mga napriso sa mga pasilidad sang ICE, paglagas sa mga migrante kag indi makatarungan nga deportasyon. Ginpatigayon ang hublag pagkatapos hiwaton ang kumperensya nga nagahugpong sa 100 ka organisasyon halin sa US kag sa iban nga pungsod sa Defend Migrants Alliance.

Koresponsal:

Tsapter sang PKM, natukod sa tunga sang operasyon militar sa Negros

Determinado ang Partido, Bagong Hukbong Bayan kag bug-os nga rebolusyonaryonga kahublagan sa Negros nga pabakuron ang baseng masa sa sakop sini. Ginhatag nila ang ila bug-os nga kusog, kaisog kag wala pagpangduha-duha sa pagtuman sang hilikuton masa sa ubay sang kahublagan panadlong sa atubang sang wala-puas nga operasyon militar sa larangan gerilya.

Sa halos bug-os nga bulan sang Agosto, ginpasingki kag ginpalapad sang AFP kag SAF-PNP ang operasyon militar sa kabukiran sang isa ka larangan sa Negros. Ginpakat diri ang masobra 600-700 ka pwersa sa 32 kolum (9-12 nga elemento) sang pasistang tropa halin sa lima ka batalyon sang militar kag isa ka batalyon sang pulis. Nagahulat man ang mga elemento sang CAFGU sa mga detatsment kag *patrol base* kon may mahitabo nga engkwentro sa tunga sang militar kag mga yunit sang BHB.

Tuyo sang madamol nga presensya sang kaaway nga lagson ang baseng masa, kubkubon kag dugmukon ang mga yunit sang hukbo sang banwa kag bug-os nga rebolusyonaryong kahublagan sa sakop sang larangan gerilya.

Gamit sang AFP kag PNP ang mga nagsungka nga mga traidor sa masa kag rebolusyon. Nagserbe sila nga mga giya para suyoron ang lugar, magwas-ag sang kahadlok kag pwersa nga pagpasurender sa mga sibilyan. Naga-upod sila sa mga soldado sa pagpanilag, pagkuha sang litrato sa mga balay kag indibidwal nga ginadudahan nila nga mga nagasuporta sa BHB sa tabon sang mga kuno sensus. Samtang nagatiyog ang mga ahente kag soldado sa mga komunidad, may mga soldado nga nakapakat sa magtaas nga estratehikong tereyn. Nagaserbe sila nga *blocking force* sa mga alagyan sa tunga kag alagyan padulong sa katambi nga baryo.

Pagpabakod sang baseng masa

Sa tunga sini, liwat gintukod ang mga lubos nga asosasyon masa sa Marcia, isa sa mga baryo nga sakop sang bug-os nga operasyon militar. Mayoriya sa mga residente diri halin sa sandigan nga sahi. Kadam-an sa ila mga agsador sang agalon mayduta nga wala naga-estar sa barangay.

Mabudlay ang pangabuhi sang mga mangunguma sa Marcia. Biktima sila sang pyudal kag mala-pyudal nga paghimulos. Tersyahan ang partihanay sa ila produkto. Sa mga ginaswelduhan, ₱300 ang adlaw kag ₱500 naman sa pakyaw nga sistema sang trabaho. Mas matingkad diri ang pakyaw nga pamaagi sa pagtrabaho sang sa adlawan. Mara madugangan ang kita, nagasagod sang mga sapat para mabaligya sang mga mangunguma.

Malapit sa baryo ang mga detatsment sang CAFGU kag *patrol base* sang AFP. Sa nagligad nga mga tuig, nakaagum sang grabe nga militarisasyon ang baryo kon diin makasiligni ang mga abuso militar kag krimen sa inaway sang mga soldado.

Sa atubang sini, hugot nga naghiliusa ang mga residente sa Marcia para lampuwasan ang gina-atubang nila nga problema kag problema sa ekonomiya, pulitika, kultura kag militar. Ginatos ka pamilya, nga may masobra 2,000 ka indibidwal, ang nagpatapo sa mga tsapter sang Pambansang Katipunan ng mga Magbubukid (PKM), Makibaka kag Kabataang Makabayan (KM). Halos isa ka platun sang milisyang bayan ang napahulag sa depensa, mga tim sang yunit pangdepensa sa baryo sa kada sityo kag may sanga sang Partido sa lokalidad nga nagapamuno sa baryo.

Pagtukod sang tsapter

Ginhiwat sang san-o lang ang asembleya para liwat itukod ang tsapter sang PKM sa baryo. Ginbuksan ang aktibidad sa oryentasyon sa seguridad. Gindayaw sang kumander sang hukbo ang kaisog sang masa nga nagduso nga ipadayon ang pulong masa sa pihak sang tatlo ka kilometro lang halin sa ila pwesto ang naga-operasyon nga militar.

Sa pulong masa, sistematiko nila nga gintalakay, sa pagpanguna sang instruktor sa pulitika sang hukbo, ang nakahanda nga dokumento sang pagsuma sa paghulag sa lugar, kasaysayan, ulihi nga resulta sang sosyal nga imbestigasyon, suhetibong sitwasyon, istruktura kag katungdanan, 1-tuig nga Programa kag mga patakaran sang rebolusyonaryong organisasyon masa sa baryo. Gindun-an nila ang rebolusyonaryong kasaysayan sang baryo. Matingkad ang talakayan sa pagbuligay sang bug-os nga kahublagan halin pa dekada 1960 sa panahon sang KM, dekada 1970 sa panahon sang layi militar ni Marcos Sr, kag pag-abot

Sundan sa pahina 5

4 ka aktibista kag mangunguma, iligal nga gin-aresto

Tatlo ka kaso sang pagpang-aresto, isa ka kaso sang patarasak nga pagpangbomba kag mga kaso sang sarbeylans kag pagpang-ipit ang nalista nga mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sining nagligad nga duha ka semana.

Sa Southern Leyte, gin-aresto sang mga pwersa sang estado ang 61-tuig nga si Felixberto Consad, myembro sang Piston sa Butuan City, sa iya balay sa Sogod sadtong Agosto 14. Ginkasuhan siya sang kaso nga pagpatay kag gindala sa Sogod Police Station. Nagapuyo si Consad sa Southern Leyte agud likawan ang pagpang-ipit sang militar.

Sa Rizal, duha ka residente sang Sityo Rawang, Barangay Tandang Kutyo Tanay ang gin-aresto sadtong Agosto 29. Ang mga biktima gin-aresto tungod sa ila pagtindog, kaupod ang komunidad, sa pagpang-agaw sang duta sang pamilya Chua-Tan kag Sta. Lucia Corporation sa erya.

Sa Camarines Norte, gindakop sang mga soldado sang 16th IB si Faye Margarette Tallow, isa ka organisador sang mga mangunguma, sa Barangay Malibago, Labo sadtong Septyembre 4. Gin-reyd sang militar ang balay nga ginateneran ni Tallow kag diri siya gindakop. Tubtob subong wala pa siya ginpatuhaw sang militar.

Sa Cavite, ginpasakaan sang himo-himo nga kaso sang 2nd CMO Battalion sanday Jojo Mercado, Miriam Villanueva kag iban pa nga residente sang Purok 5, Barangay Langkaan 1, Dasmariñas tungod sa pagtabog nila sa mga soldado sa komunidad. Kaangot ini sa pagpamalibad nila nga baligyaan sang ila tindahan ang mga elemento sang batalyon.

Pagpangbomba. Gingamo sang mga mabaskog nga bomba, kanyon, kag pagpang-istraping sang mga yunit sang AFP ang kalinong kag oras sang pagpahuway sang mga residente sang Tapaz, Capiz sadtong alas-2:30 sang kaagahon sang Agosto 22. Nagtuga ini sang grabe nga kahangawa kag nagtulod sa pila ka pamilya nga maghalin sa ila komunidad.

Pagpanilag. Gin-estorya kag ginpanilagan sang isa ka pulis ang mga katapo sang Pamalakaya-Navotas sadtong ulihi nga semana sang Agosto. Nagpangayo sang impormasyon ang ahente nga pulis, nga nagpakilala nga taga-Bureau of Fisheries and Aquatic Resources, kag nagtanyag sang kwarta kabaylo sang impormasyon angot sa grupo. Agud ibuyagyag ang pagpanilag, ginkomprontar sang grupo ang pulis sadtong Agosto 31 sa isa ka restawran. AB

Halin sa pahina 5

kag paghulag sang hukbo sang banwa sa baryo tubtob sa subong.

Antes ang aktibidad, ginpatigayon ang serye sang mga pulong-konsultasyon sang Partido,yunit sang BHB kag responsable nga lider masa sa baryo. Nagpatigayon sang kumprehensibo nga plano base sa pangkabug-osan nga plano sang komite sa larangan kag seksyon komite kag sa aktwal nga hulag sang kaaway. Sa sulod sang isa ka semana, nalista ang mga hilikuton kag mga rekisito sa pagpatuman sang plano kasubong sang pagsuma, imbestigasyon kag paghimo sang plano. Ginpatigayon ang pauna nga pulong agud talakayon ang mga borador kag tun-an ang ginhanda nga mga dokumento. Ginhimo nga kampanya ang paghugpong sang bug-os nga organisadong masa sa mga dokumento nga ini kadungan sa kampanya sa pagtuon sang Rebolusyon. Ginhimo man nga kampanya ang pagbalik-tuon sa rebolusyonaryong giya sa repormang agraryo, nga isa sa sandigan nga dokumento sang PKP.

Ikaduha nga bahin: Kahublagan panadlong kag ang pagtukod sang asosasyon masa. AB

Kakasanay sa Wyeth, ginpamatukan. Ginbatikos sang Wyeth Philippines Progressive Workers Union (WPPWU-DFA-KMU) ang iskema nga "cluster crew" nga plano nga ipatuman sang kumpaniya sa pabrika. Suno sa unyon, pamaagi ini sang pleksibilisasyon nga dugangan trabaho ang mamumugon, pagsaylo sa iban nga seksyon sa produksyon, kag posible nga magdangat sa kakasanay.

Nagtuhaw ang plano nga pagpatuman sang "cluster crew" sa panahon nga nagapatigayon sang negosasyon ang mga tiglawas sang WPPWU kag pamunuan sang Wyeth para sa bag-o nga CBA nga ginsugdan sadtong Hunyo. Ginasulong sang unyon sa negosasyon ang ₱15,000 dugang nga sweldo sa sulod sang tatlo ka tuig, dugang nga mga benepisyo, kag regularisasyon sang mga kontraktwal.

Ika-100 ka adlaw nga welga sa Kawasaki, gindumdom. Nagtipon ang mga mamumugon sang Kawasaki United Labor Union (KULU) sadtong Agosto 29 para dumdumon ang ika-100 nga adlaw sang ila welga nga ginkasa sadtong Mayo tungod sa *deadlock* sa negosasyon sa CBA. Nagprograma sila sa atubang sang hedkwarters sang Kawasaki Motors Phils Corporation (KMPC) sa Muntinlupa City. Nag-ugyon sa programa ang Kilusang Mayo Uno kag mga unyon sini.

Mamumugon nga ginkakas sa Nexperia, napabalik. Pagkatapos sang pila ka bulan nga pagpang-ipit kag pagpasaka sang kaso sa Dole, napadaog sadtong Agosto 18 sang Nexperia Philippines Inc. Workers Union (NPIWU-NAFLU-KMU) ang pagpabalik sa trabaho sang duha ka mamumugon kag lider sang unyon nga iligal nga ginkakas sang kapitalista. Suno sa desisyon, dapat mapabalik ang duha sa ila sadto pusisyon, ipabilin ang ila *seniority rights*, kag bayaran ang tanan nga wala nila mabaton nga sweldo kag benepisyo halin Marso 10 tubtob sa ila pagpabalik-trabaho. Ginkakas ang duha, kaupod ang duha pa ka opisyal sang unyon, sadtong Disyembre 2024 sa akusasyon nga "pagpugong" sa pag-guwa-sulod sang mga produkto sa kumpaniya.

Pagsulong sang pungsodnon kag demokratiko nga paghimakas sang Pilipinong pamatan-on

Dala ang mga plakard, bandera, kag *megaphone*, pursigido nga ginasulong sang pamatan-on nga Pilipino ang ila pungsodnon kag demokratiko nga paghimakas sa atubang sang ginpasingki nga atake sang rehimen Marcos kag National Task Force-Elcac batuk sa ila. Wala sila nagapabusal, kag nagapamalibad nga mahadlok kag magduko sa pasistang dikta sang estado.

Sa nagligad nga mga semana, lain-lain nga aktibidad ang ginpangunahan kag ginpakigbahinan sang pamatan-on agud ibuyagyag kag batikuson ang kontra-pumuluyo nga mga patakaran sang rehimen Marcos. Sa sulod kag guwa sang mga eskwelahan, nagapakigbahin sila sa mga paghimakas sang pumuluyo.

Hublag sa mga unibersidad

Ginatos ka pamatan-on-estudyante ang nagpakigbahin sa mga demonstrasyon kag aktibidad sa pribado kag pangpubliko nga unibersidad agud sug-alawon ang pagbukas sang klase sa nagligad nga bulan. Unod sang ila hublag ang isyu sa edukasyon, pagtibong sang ila demokratiko nga kinamatarung, kag pakigbato sa pagkuga sa akademiko nga kahilwayan.

Masobra 1,300 ka pamatan-on ang nagprotesta sa Polytechnic University of the Philippines (PUP) sa Sta. Mesa sadtong Septyembre 2 para sugdan ang bag-o nga akademiko nga tuig. Sa University of the Philippines (UP)-Los Baños, nag-abot sa 500 ang naghulag nga mga estudyante sadtong Agosto 12. Ginatos man ang nagpakigbahin sa mga rali sa iban pa nga kampus sang UP halin Baguio, padulong Diliman, tubtob Visayas kag Mindanao.

Ginpatigayon man ang mga hublag sa Technological University of the Philippines Manila, Cavite State University, Southern Luzon State University sa Quezon, sa Bicol University, kag Western Visayas State University sa Iloilo.

Pagkatapos sang pila ka tuig, liwat naman nga nagtipon sadtong Agosto 30 sa Tabuk City ang Samahan ng mga Mag-aaral sa Kalinga (Asosasyon sang mga Estudyante sa Kalinga), isa ka organisasyon sa Kalinga State University (KSU). Ang grupo sadto ginkilala sang unibersidad apang nauntat sang gin-*red-tag*, sa duso sang NTF-Elcac kag AFP sadtong 2021.

Sa mga pribado nga eskwelahan, nagkasa sang hublag ang mga pamatan-on sa Saint Louis University sa Baguio City, sa Adamson University, Ateneo de Manila University, kag De La Salle University kag iban pa nga unibersidad. Wala sila nagpatay-og sa pagpang-ipit sang administrasyon, pamahog sang suspensyon kag iban pa nga pangsilot nga tikang.

Sa guwa sang kampus

Wala nagpahigot ang pamatan-on sa mga isyu sa sulod sang kampus. Militante sila nga nagmartsa sa mga dalanon kaupod ang mga mamumugon kag imol nga taga-syudad, kag nagpadulong sa kaumhan agud makig-isa sa masang mangunguma kag mga pungsodnon nga minorya.

Kaupod subong ang mga pamatan-on sa pumuluyo sa pagbatikos sang maanomaliya kag puno sang korapsyon nga mga proyektong *flood control* kag mga imprastruktura. Ginsulong nila kag ginbato sang lutak kag dunot nga utanon ang opisina sang mga kontratista kag sang Department of Public Works and Highways kag nagpanawagan sang salabton sang rehimen Marcos.

Nag-upod sila sa kubay sang mga residente sa Smokey Mountain kag Malara sa Tondo batuk sa demolisyon. Padayon sila nga nagasuporta sa away sang mga mamumugon kag unyon sa Nexperia, welga sa Kawasaki, kag nagkadto sa mga piketlayn.

Ginpangibabawan nila ang kahadlok kag kakugmat nga ginawas-ag sang militar sa kaumhan sa pagpakigbahin sa mga *fact-finding mission* sa Mindoro kag Quezon. Ginagamit nila ang *social media* agud ibuyagyag sa publiko ang nagadamo nga mga kaso sang paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sa kaumhan.

Bisan ang mga pamatan-on nga Pilipino sa luwas sang pungsod nagpauli sa Pilipinas agud makig-upod sa mga paghimakas sang pumuluyo. Sa nagligad nga mga binulan, puluan ka pamatan-on halin sa US ang nagbisita sa Pilipinas agud magtuon sa pakig-away sang mga sektor.

Ginabalewala sang mga pamatan-on ang gasgas na nga padihot sang NTF-Elcac nga pagbansag sa mga aktibidad sang sektor bilang "terror grooming." Makahas nga ginadala subong sang Pilipinong pamatan-on ang hugot nga katungdanan sa pagpukaw, pag-organisa kag pagpahulag sa masang anakbalhas. Ginapanday nila ang kaugalingon kag gina-abaga ang sakripisyo bilang mga masunod nga tigpanubli sang paghimakas sang pumuluyong Pilipino. AB

Pagbase sang tropang Australian sa Pilipinas, estratehiya sang US

Sining nagligad nga mga binulan, asod-asod ang mga *war games* nga ginlunsar sang Australia sa Pilipinas. Ang mga ini santo sa estratehikong plano sa pagdepensa sang hegemoniya sang US sa Asia-Pacific, kon diin dako ang bentaha sang Australia.

Isa sa mga *war games* ang Alon 2025, nga ginpatigayon sa duta kag kadagatan sang Palawan, Mindoro kag iban pa nga bahin sang Luzon. Sa *war games* nga ini, nagpadala ang Australia sang pinakadamo nga isip sang mga soldado sa Southeast Asia halin sang nagpasilabot ini sa East Timor sadtong 1999. Antes sini, ginlunsar sang Australia ang Kasangga 2025, isa ka paghanas sa kontra-insurhensya sa Camp Kibaritan sa Bukidnon.

Sini lang, ginduso na sang Australia ang pagtukod sang kaugalingon sini nga mga base sa Pilipinas agud paestaran sang nagadako nga isip sang ila tropa kag ila mga gamit sa pungsod. Sadtong Agosto 22, ginpirmahan sang mga opisyal sa depensa sang Australia kag Pilipinas ang Statement of Intent for Enhanced Defense Cooperation para hatagan ligwa ang katuyuan nga ini. Nakatalana nga ipinal ang kasugtanan sa 2026.

Ginahatagan ligwa sang kasugtanan nga ini ang permanente nga pagpwesto sang mga tropa sang Australia sa Pilipinas, paglunsar sang mga dalagko nga *war games* kag pangapital sa "imprastrukturang pangdepensa" ukon mga base militar. Ang ini nga kasugtanan mangin kaangay sang Enhanced Defense Cooperation Agreement (EDCA) sa tunga sang Pilipinas kag US, kag nagatapak sa sobereniya sang pungsod kag magahigot sa pungsod sa mga armadong kagamo nga ginapaypayan sang US.

Dugang ang mga tropa, salakyan kag gamit pang-gyera sang Australia sa higante nga makinarya militar sang US nga nakalatag sa Pilipinas.

Samtang, isa naman ka baseng nabal ang ginbuksan sang AFP, sa direksyon sang US, sa Mahatao, Batanes sining Septyembre. Ang base kabahin sang mga kudal sang mga *forward operating base* nga ginpatindog sang US sa mga isla sang Batanes (may isa pa sa isla sang Mavulis) tungod sa kalapiton sini sa Taiwan.

Sa angot nga balita, nabuyagyag ang pagbukas sang rehimen Marcos sa Camp Cape Bojeador sa Burgos, Ilocos Norte agud mangin tambakan sang bala sang US. Ang ulihi nga tikang nga ini mas nga nagaguyod sa Pilipinas sa ginapasingki nga kagamo sang US batuk sa China. AB

Plano nga pagmina sa Nueva Vizcaya kag Benguet, ginpamatukan sang pumuluyo

GINPAKAMALAUT SANG PUMULUYO sang Dupax Del Norte, Nueva Vizcaya ang plano nga pagmina sa ila komunidad. Sadtong Agosto 4, ginhatagan sang Mines and Geosciences Bureau ang Woggle Corporation, kumpaniya nga nakabase sa United Kingdom, sang *exploration permit* agud tun-an ang mineral nga makuha sa banwa, Plano nga sakupon sang kumpaniya ang 3,102 ektarya nga kadutaan sang lima ka barangay ukon 10% sang pangkabug-osan nga kadutaan sang amo nga banwa.

Gilayon naman nga nagpaguwa sang resolusyon ang barangay Oyao batuk sa pagmina kag ang sangguniang bayan, nga nagamando sa kanselasyon sang nagakatabo nga *mining exploration* sa banwa. Nagpabutyag sang pagpakamalaut ang Diocese sang Bayombong. Naglunsar sang *signature campaign* ang mga residente.

Samtang, nagpanawagan ang komunidad sang Barangay Bulalacao, Mankayan, Benguet para kanselahon ang permit sang Crescent Mining Development Corporation (CMDC) para sa Mineral Production Sharing Agreement nga liwat ginhatag sa kumpaniya sa pihak sang kawad-on sini sang *free, prior and informed consent* halin sa mga tumandok kag *certification of precondition*, nga gintalana sang reaksyonaryong layi.

Yara sa 534 ka ektarya nga bahin sang duta sang mga katigulangan ang sakop sang proyekto kag ginhatag man sa kumpaniya ang dugang nga 300 ektarya sa amo nga lugar. Peligro ang operasyon sa masobra 600 ka pamilya nga nagasalig sa pagpananum sa kadutaan sang katigulangan. Ang CMDC ginapanag-iyahan sang Asean Copper, nga 40% nga ginapanag-iyahan sang isa ka kumpaniya nga Australian.

Pagsaludo kag pagdumdom sa mga Martir sang Agosto sa Panay

SA OKASYON sang una nga tuig sang anibersaryo sang mga Martir sang Agosto sa Panay, ginbalikan dumdom ang ila kabuhi sang Komiteng Rehiyon ng Partido Komunista ng Pilipinas sa Panay. Naglunsar sang lain-lain nga aktibidad ang rebolusyonaryong kahublagan sa bug-os nga Agosto, kag partikular nga gindumdom ang Agosto 26 Adlaw sang mga Martir sa Panay.

Ang mga Martir sang Agosto sa Panay ginalakipan sang 11 ka Pulang hangaway sang Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Panay (Coronacion Waling-Waling Chiva Command) kag mga lider kag kadre sang Partido nga namartir sadtong Agosto 2024.

Kapin isa ka tuig ang nagligad, gin-report sang National Democratic Front (NDF)-Panay nga 10 sa namartir nadakop, gintortyur kag hungod nga ginpatay sang militar, nga lubos nga paglapas sa internasyunal nga makatawo nga layi.

Bilang pagsaludo sa tanan nga martir sa isla, naglunsar sang malinong nga 21-*gun salute* ang mga yunit sang BHB-Panay. Nagtipon man ang Kabataang Makabayan-Panay, Katipunan ng mga Samahang Manggagawa-Panay kag iban pa nga rebolusyonaryong masang organisasyon agud magpasidungog.

40%

lang sang **badyet para sa konstruksyon** sang imprastruktura ang nagakadto sa proyekto, ang mas dako nga bahin ginabulsa sang mga burukrata kapitalista (halin sa Malacañang tubtob sa lokal nga gobyerno) kag mga tawo-tawo nila nga kontraktor.

121 milimetro

ang ulan nga ginbubo sa sulod lang sang isa ka oras sa **Quezon City** sadtong Agosto 30, 2025 nga kabangdanan sang grabe nga pagbaha bisan sa mga lugar nga sadto wala ginabaha.

7

dalagko nga barko pang-gyera ang ginapuntirya sang US sa kadagatan sang **Venezuela** para pahugon sang pagpang-salakay ang rehimen Maduro, gamit ang himo-himo nga akusasyon nga imbolbado ang pungsod sa iligal nga baligyaanay sang narkotiko.

40+

ang mga malahalon nga salakyan nga ginapahambog sang mga Discaya, pamilya nga may 9 ka kumpaniya nga imbolbado sa pagpangkurakot sang pondo sa mga proyektong ***flood control***.

50

barko sa idalum sang **Global Sumud Flotilla** ang nagpalawod padulong sa Gaza subong nga Septyembre sa tuyo nga magdul-ong sang pagkaon kag iban pa nga kinahanglanon sang pumuluyo sa Gaza nga biktima sang henosidyo kag pagpang-gutom sang Israel. Ginpakigbahinan ang *flotilla* sang pumuluyo halin sa 44 ka pungsod, lakip ang Pilipinas.

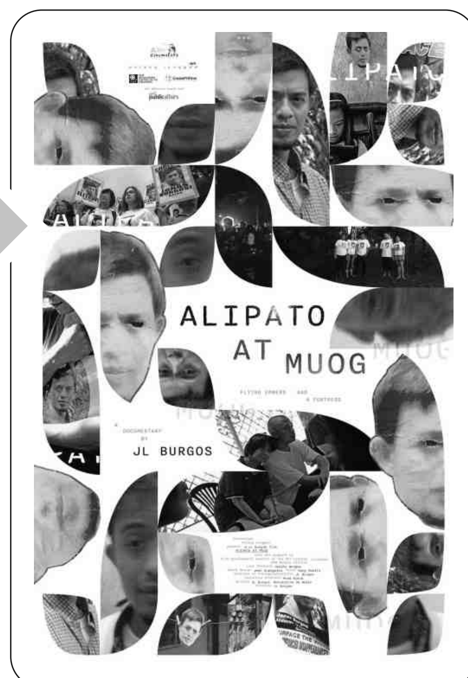
500

pamatan-on nga babaye ang adlaw-adlaw nga nagapanganak sa pungsod. Masobra katunga sang nagabusong tungod sa pagpanglugos sang mga amay, tiyo ukon lalaki nga himata.

Ginkuhaan: Philippine Commission on Population

Alipato at Muog

pelikula tuhoy sa pag-abdak kag pagdula sang AFP sa aktibista nga si **Jonas Burgos** nagdaog nga Best Picture sa nagligad nga Famas Awards. Nagdaog man nga Best Director para diri ang utod ni Jonas nga si JL Burgos.

4,567

ektarya nga kagulangan ang halitan sang **Banahaw Wind Power Project** sang GigaWind4 Inc, isa ka subsidyaryo sang ACEN Corporation sang Ayala Group, sa dulunan sang Sariaya, Quezon kag 10 barangay sang Tayabas City.

Ginkuhaan: Save Bundok Banahaw Network

Ikaduha nga bahin:

Ekspansyon sang komersyal nga plantasyon, peligro sa dunang manggad sang pungsod

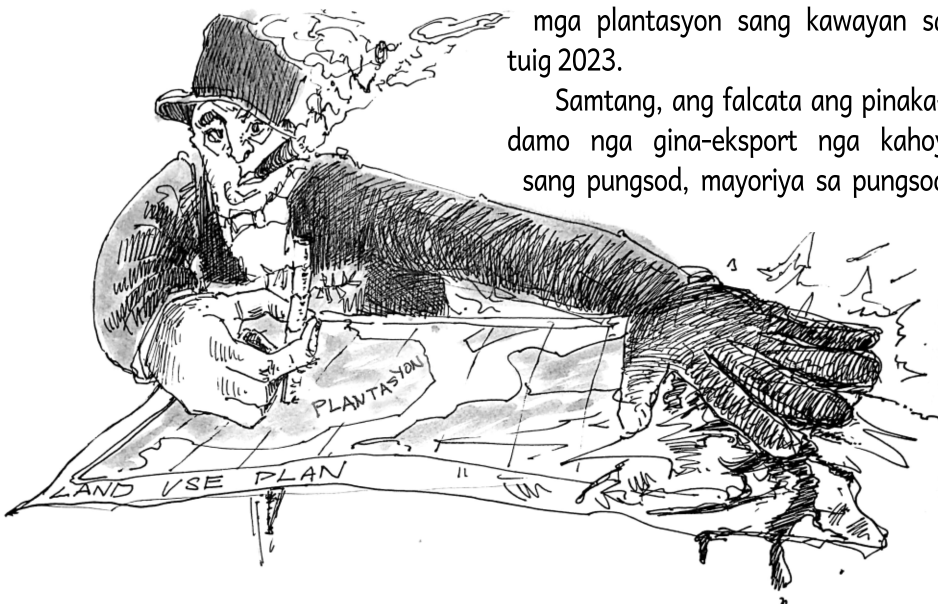
Lubos nga ginapabugal ni Ferdinand Marcos Jr nga ang krisis sa klima ang isa sa nagapanguna nga ginasabat sang iya rehimen. Sa pagpakuno-kuno nga siya maka-kapalibutan, kon ano-ano nga peke nga proyektong reporestasyon ang ginapatuman sang rehimen sa idalum sang Department of Environment and Natural Resources (DENR). Lakip sa mga proyekto nga ini ang Expanded National Greening Program, "PagbaBAGo: A Million Learners and Trees", Green Samar Reforestation Project, kag ang "Forests for Life: 5M Trees by 2028" nga ginlunsar sadtong Marso 21. Ang matuod, ang matuod nga katuyuan sang mga proyektong reporestasyon agud buksan ang nabilin nga kagulangan kag prontera para sa "ligal" nga pagpasulod sang mga higante nga dumuluong nga negosyo agud agawon kag himuon nga plantasyon ang malagpad nga kagulangan.

Lapnagon nga ginaguba ang kagulangan agud ihanda ang kadutaan sa plantasyon sang mga puno. Masami nga ginatanum sa mga plantasyon kag reporestasyon amo ang falcata kag kawayan tungod madasig ini nga magtubo. Bisan ang falcata kag kawayan natural nga makita sa Pilipinas, ang pagtanum sini sa indi sini natural nga ginatubuan magadulot sang pagkaguba sa saribuhay (nanari-sari nga kabuhi) kag ekolohiya sang isa ka lugar. Madamo nga mga tanum, sapat kag insekto ang mapalayas kag nagakapatay tungod sa pagtukod sang mga plantasyon. Nagahuyang man ang kalidad sang duta, kabangdanan sang madasig nga pagkatiphag sini. Nagamala ang mga tuburan kag sapa, kag tungod madamuan kag "estranghero" ang puno nga ginatanum, ginaagawan sini sang manggad nga mineral ang iban nga tanum kag puno sa lugar.

Paglapad sang plantasyon sang mga puno

Sadtong 2021, gin-engganyo sang DENR ang pagtukod sang plantasyon sang kawayan agud pauswagon ang industriya sini sa pungsod. Ginhatagan sang Southern Philippines Development Authority ang EcoPlanet Bamboo, isa ka kumpaniya nga Amerikano, sang inisyal nga 8,369 ektarya agud tamnan sang mga kawayan nga pang-eksport sa Lanao del Sur. Yara sa 30,000 ka ektarya ang plantasyon sang kawayan sa Pangasinan sang kumpaniya nga CS First Green-Agri-Industrial Corp. Plano man nga palaparon sang kumpaniya nga Kilambay Plantation Corp. ang ila plantasyon tubtob 25,000 ektarya sa Mindanao, samtang may yara na ini sang 3,000 ka ektarya nga plantasyon sa Carmen, Cotabato. Target man sang Department of Agriculture nga magpalapad tubtob 42,000 ka ektarya sang mga plantasyon sang kawayan sa tuig 2023.

Samtang, ang falcata ang pinakadamo nga gina-eksport nga kahoy sang pungsod, mayoriya sa pungsod China, Japan kag US. Mayor nga ginagamit ini sa paghimo sang papel, *plywood, pulpwood, veneer* kag mga mwebles. Paborable para sa mga eksporter ang falcata tungod madasig ini nga magdako. Pwede na ini nga anihon pagkatapos sang 3-10 tuig, depende sa gusto nga kalidad sang kahoy. Ang pinakadako nga plantasyon sini sa Davao Oriental nga may kalaparon nga 1,200 ka ektarya. Pinakadamo nga plantasyon naman sa bahin sang CARAGA nga yara sa kabilogan nga 20,404 ektarya. Sadtong Hulyo, gin-anunsyo ang plano nga pagbuligay sang Misamis University kag DENR para sa pagtukod sang tatlo ka ektarya nga plantasyon sang falcata sa Barangay Capucao, Ozamis City. Sa plantasyon, plano nga magtanum sang 2,400 ka mataas nga kalidad nga falcata kag magpadamo sang binhi sini para sa mga talamnan kag plantasyon sa Region 10 kag sa iban pa nga probinsya sa Mindanao. Nagakahulugan sang masobra sa ₱12,000 ang mga 10 ka tuig nga edad sang puno nga falcata.

Sa tabon sang "reporestasyon," ginatiplang sang rehimen US-Marcos ang pumuluyo nga ang mga komersyal nga plantasyon kasubong sang kawayan maka-kapalibutan kag sabat sa krisis sa klima sang pungsod. Apang ang mismo pagtukod sang plantasyon, imbes nga buhion kag pasanyugon ang natural nga ekolohiya sang kagulangan, amo man ang nagaguba sa kapalibutan. Bulto-bulto nga ganansya, indi pagpangapin sa kapalibutan, ang matuod nga tuyo sang mga plantasyon sang puno nga ini.

Gamit ni Marcos ang pwersang militar kag pulis agud himuon nga gwardya kag tigpangapin sang mga kapitalista. Indi na maisip nga tumandok kag mangunguma ang ginpalayas, gin-agawan sang duta, gin-ipit, ginabdak, ginpasakaan sang himo-himo nga kaso, kag ginpatay sang mga berdugo para sa interes kag higante nga kita sang mga kapitalista. AB

Paantus kag pasista nga rehimen Prabowo-Gibran sang Indonesia, gindumog sang protesta

Liwat nga naglupok sadtong Agosto ang protesta sang pumuluyo nga Indonesian batuk sa mga kontra-pumuluyo nga patakaran sang presidente sang pungsod nga si Prabowo Subianto kag bise presidente niya nga si Gibran Rakabuming Raka. Nagsingki ang ila kaakig pagkatapos nga ginbunggoan sang salakyan sang pulis kag napatay si Affan Kurniawan, isa ka *delivery rider*, sadtong Agosto 28. Halin sa kabisera sa Jakarta, naglapnag ang mga protesta sa 32 ka probinsya kag sa mga syudad sang Bandung, Surabaya, Malang, Solo, Yogyakarta, Medan, kag Makassar.

Sa ulihi nga mga protesta, ginpakita sang pumuluyo ang kasingki sang ila kaakig sa pagsunog sang pangpubliko nga bilding, pasilidad kag salakyan, kag paglusob sa mga balay sang kurakot nga opisyal kag pulitiko. Ginsumpo sang rehimen Prabowo-Gibran ang mga protesta gamit ang *tear gas, water cannon* kag *rubber bullet*. Ginpaidalum sang rehimen sa mala-layi militar ang mga kadalanan kag komunidad kag ginmanduan ang pulis nga mang-aresto kag maniro sang mga raliyista.

Naglab-ot sa 10 ang ginpatay sang mga pwersa sang estado halin Agosto 25 tubtob Septyembre 2, samtang 1,241 ang gin-inaresto (lakip ang mga gindeklarar nga mga nadula) kag 800 ang malubha nga napilasan.

Mitsa sang mga protesta ang pagkangil-ad sa paghatag sang rehimen sang bulanan nga alawans para sa pabalay sang mga myembro sang parlyamento, nga 20 ka beses nga mas dako sang sa minimum nga sweldo sang mga mamumugon. Wala pa labot diri ang ila sweldo nga yara sa 100 milyon rupiah ukon ₱350,000/bulan. Kadungan sini, ginbuhinan ni Prabowo ang badyet para sa mga rehiyon, nga nagtulod sa mga lokal nga gobyerno nga magpatuman sang dugang nga buwis nga tubtob 250%.

Tuman nga ginakangil-aran sang mga Indonesian ang rehimen, sa pihak sang kuno "popularidad" sini sang mapili sa pwesto. Sa una nga tuig sa poder, ginasakuan ni Prabowo ang pagpahabok sa iya gabinete kag mga opisyal sa parlyamento. Ginpalapad niya ang gahum sang militar kag pulis agud konsolidahon ang iya kontrol sa estado. Gin-atupag niya ang pagkonsolida sang kurakot kag benepisyo paagi sa pagtukod sang BPI Danantara (National Sovereign Wealth Fund).

Madugay na nga nagabukal ang kaakig sang mga Indonesian sa pagka-inutil sang estado nga sabton ang krisis sa palangabuhian kag ekonomiya. Nagasinaka ang presyo sang mga balaklon kag serbisyo, gasto sa edukasyon kag ikaayong lawas. Madamo ang wala sang trabaho kag lapnagon ang kawad-on sang kasegurohan sa trabaho. Tuman ka indi bastante para sa kinahanglanon sang isa ka pamilya ang minimum nga sweldo.

Sa guwa sang pungsodnon nga kabisera, naga-grabe ang paghimulos sa pamugon, pagpang-agaw sang duta sang mga dumuluong nga korporasyon, lapnagon nga pagpalayas sa mga mangunguma kag tumandok, pagkaguba sang kapalibutan kag kriminalisasyon sa pagpamatuk sa engrande nga mga proyektong imprakstrukta, mina kag plantasyon nga ginsugdan sang nauna nga rehimen Widodo kag ginpadayon ni Prabowo.

Sa banwa sang Pati sa Central Java, nagprotesta sadtong una nga semana sang Agosto ang 100,000 ka tawo para sikwayon ang dugang-buwis nga ini kag igiit ang pagpalayas sang rehente (alkalde) sa poder kag pagbasura sa iban pa niya nga kontra-pumuluyo nga patakaran. Sadtong Hulyo, nagprotesta man ang mga magagmay nga negosyante, mga mamumugon kag imol nga ginpalayas para hatagan-ligwa ang 1,175-ektaryang Mandalika Special Economic Zone, isa ka proyektong megaturismo. Sini man nga bulan, nagwelga ang mga mamumugon sang PT Huadi Nickel Alloy Indonesia batuk sa lapnagon nga kakasanay kag pwersa nga pag-kanselar sang trabaho nga wala sang negosasyon.

Nag-ani sang suporta ang mga protesta sa Indonesia halin sa pumuluyo sa mga kaiping-pungsod sini sa Asia nga nagaantus sang kaangay nga krisis sa palangabuhian kag nagaatubang sang kaangay nga pagpangsumpo kag pasismo.

Nagpaabot man sang pakig-isa ang Partido Komunista ng Pilipinas sa mga protesta nga siling sini nagapatingkad sang grabe nga kagustuhan sang pumuluyo nga Indonesian para sa rebolusyonaryo nga pagbag-o. Kaupod ang masang anakbalhas nga Indonesian, ginapas-an sang mga Pilipinong anakbalhas ang kabug-aton sang indi patas nga sistema sa ekonomiya, nga ginpalala sang pangkalibutanon nga krisis sang kapitalismo, samtang padayon nga nagapagusa ang mga reaksyonaryong sahi kag pulitiko.

Matambok ang kondisyon sa Indonesia para sa masingki nga makasahi nga paghimakas, indi lang paagi sa mga masang protesta, kundi labaw nga malahalon, paagi sa armadong pakig-away kag inaway banwa, suno sa PKP. AB